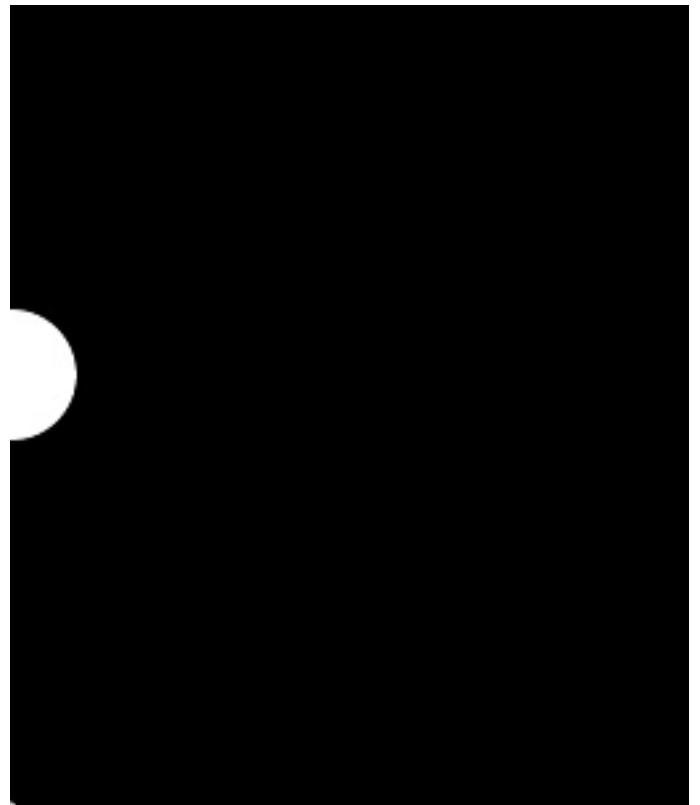

Sprettende ball

Introduksjon:

I denne modulen skal vi lære et programmeringsspråk som heter Processing designere og andre som ikke har programmert før. Processing egner seg
Mange liker Processing fordi det er raskt å lage programmer som vanlig

Steg 1: Vindu

Nå skal vi begynne helt enkelt med å lage et vindu og fylle det med en farge. I alle programmer som du lager med Processing, så det er et fint sted å

Sjekkliste

Start Processing og skriv dette:

```
void setup() {  
  size(640, 480);  
}  
  
void draw() {  
  background(0);  
}
```


Kjør programmet ved å trykke på pilen .

Lagre programmet som Ball ved å velge **File --> Save** i menyen

Tips: Hvordan skrive krøllparenteser {

Her er en oversikt over hvordan man skriver tegn som ofte brukes

Tegn	Windows/Linux	Mac
;	Shift + ,	Shift + ;
"	Shift + 2	Shift + 2
'	' (til høyre for Æ)	' (til venstre for E)
	(til venstre for 1)	Alt + 7
&	Shift + 6	Shift + 4
+	+ (til høyre for 0)	+ (til høyre for 0)

-	- (til høyre for .)	- (til høyre for .)
*	Shift + ' (apostrof)	Shift + = (understreket)
/	Shift + 7	Shift + _ (understreket)
[Alt Gr + 8	Alt + 8 (backtick)
]	Alt Gr + 9	Alt + 9 (backtick)
{	Alt Gr + 7	Shift + [(understreket)
}	Alt Gr + 0	Shift +] (understreket)

Utforsking

Hva skjer hvis du:

- ☐ Endrer `640` i `size(640, 480);`?
- ☐ Endrer `480`?
- ☐ Hva om du endrer `0` i `background(0);`?
- ☐ Hva skjer hvis tallet er høyere enn `255`?
- ☐ Hva skjer hvis tallet er negativt?
- ☐ Før du går videre, fjern endringene du gjorde i utforskingen.

Forklaring av koden

Selv om du har utforsket `size(640, 480)` og `background(0)`, lure forklaring:

- ☐ `void setup() {` lager en *funksjon* som heter setup. Når `setup()` er ferdig, blir den kjørt. Du lurer kanskje på hva en funksjon er og hva det betyr. En funksjon er en blokk av kode som kan kjøres når man trenger det, og det er en spesiell funksjon som alltid kjøres av Processing når du trykker på play-knappen.

Noen funksjoner gir tilbake en verdi som resultat når de er ferdige. På funksjonen `size()` gir den tilbake størrelsen på vinduet. Vi finner `void` foran `setup()` som betyr at funksjonen ikke gir tilbake en verdi. Hvis du hadde ønsket å gi tilbake et heltall, ville man skrevet `int` (integer, som er heltall på engelsk, altså 0, 1, 2, 3, -1, -2, -3, osv.).

- ☐ `size(640, 480);` er et kall på funksjonen `size` som åpner et vindu på 640 piksler bredt og 480 piksler høyt. Legg merke til at du sender verdier inn til `size` med å skrive `size(640, 480);`. Når setningen er ferdig, gjør dette det mulig å ha flere setninger på en linje. Dette gjør det mulig å dele en lang setning utover flere linjer.

- ☐ `}` på linje tre betyr at funksjonen `setup` er ferdig.

- ☐ `void draw() {` på linje 5 betyr at vi lager en funksjon som heter draw. Denne funksjonen vil bli kjørt om igjen så lenge programmet ditt kjører.

- ☐ `background(0);` setter bakgrunnsfargen i vinduet. Tallet `0` betyr svart. Tallene mellom 0-255 gir forskjellige gråtoner. Hvis du vil ha en annen farge, kan du skrive `background(255)` for hvitt.

- ☐ `}` på siste linje betyr at funksjonen `draw` er ferdig.

Steg 2: Sirkel

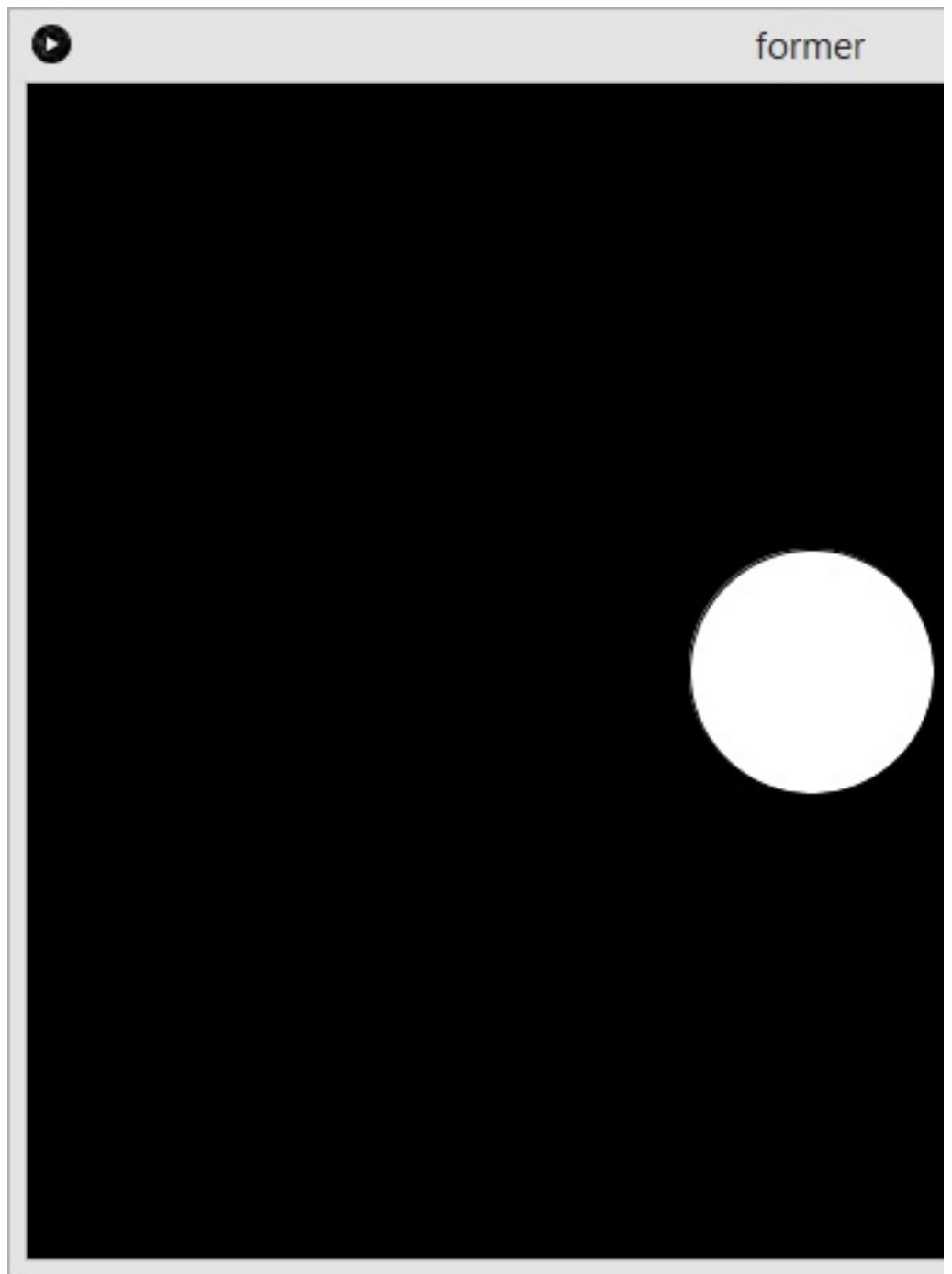
Siden denne oppgaven skal handle om en sprettende ball, er det på ti i vinduet.

Sjekkliste

- ☐ Endre `draw` til følgende uten å endre `setup`:

```
void draw() {  
  background(0);  
  ellipse(320, 240, 100, 100);  
}
```

- ☐ Lagre med **Ctrl+S** og kjør programmet med **Ctrl+R**. Du skal nå

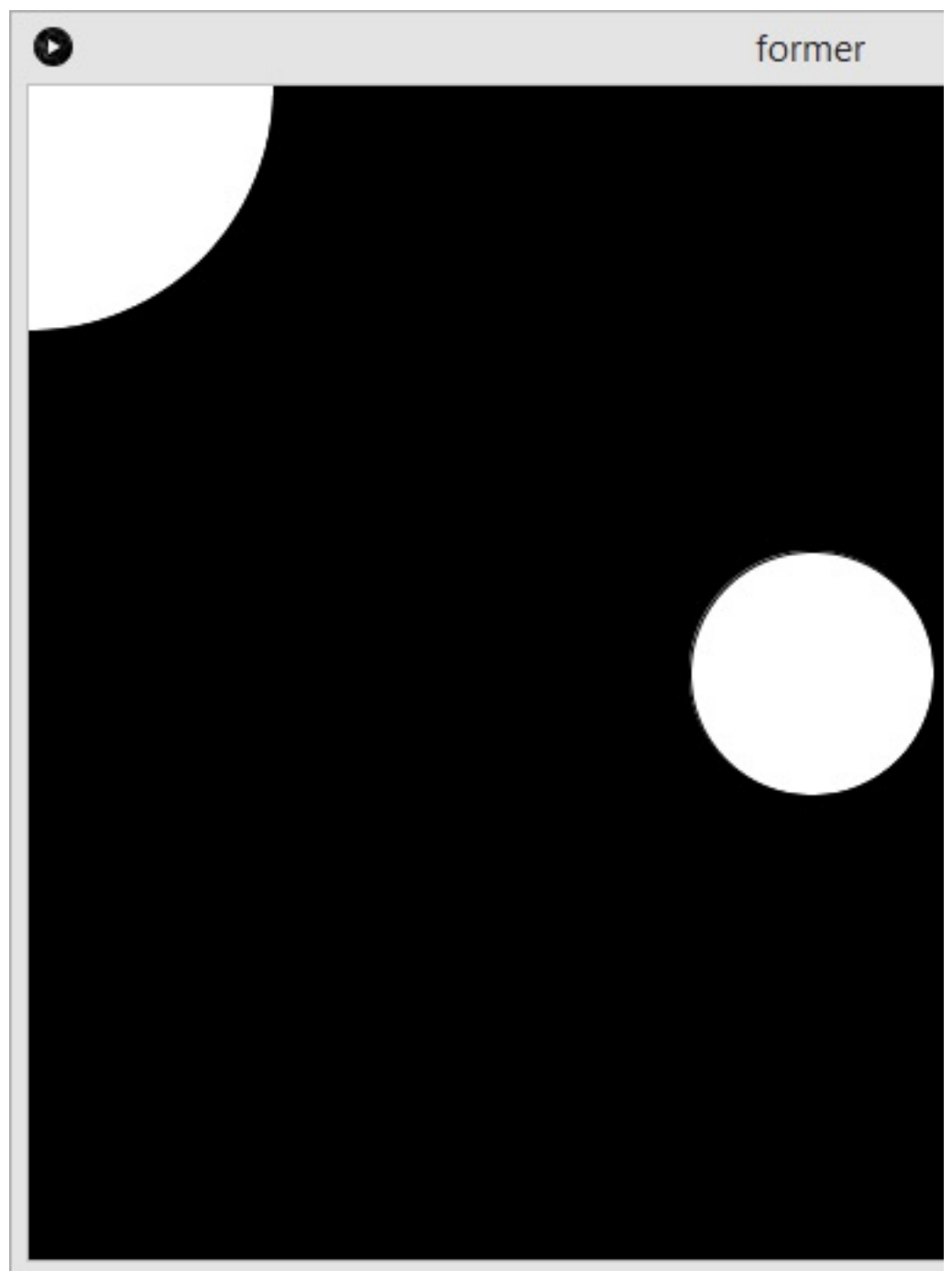

- ☐ Legg til en sirkel til og kjør programmet igjen:

```
void draw() {  
    background(0);  
    ellipse(320, 240, 100, 100);  
    ellipse(0, 0, 200, 200);  
}
```

- ☐ La oss legge til en siste sirkel og kjøre programmet enda en gang

```
void draw() {  
  background(0);  
  ellipse(320, 240, 100, 100);  
  ellipse(0, 0, 200, 200);  
  ellipse(640, 480, 50, 50);  
}
```

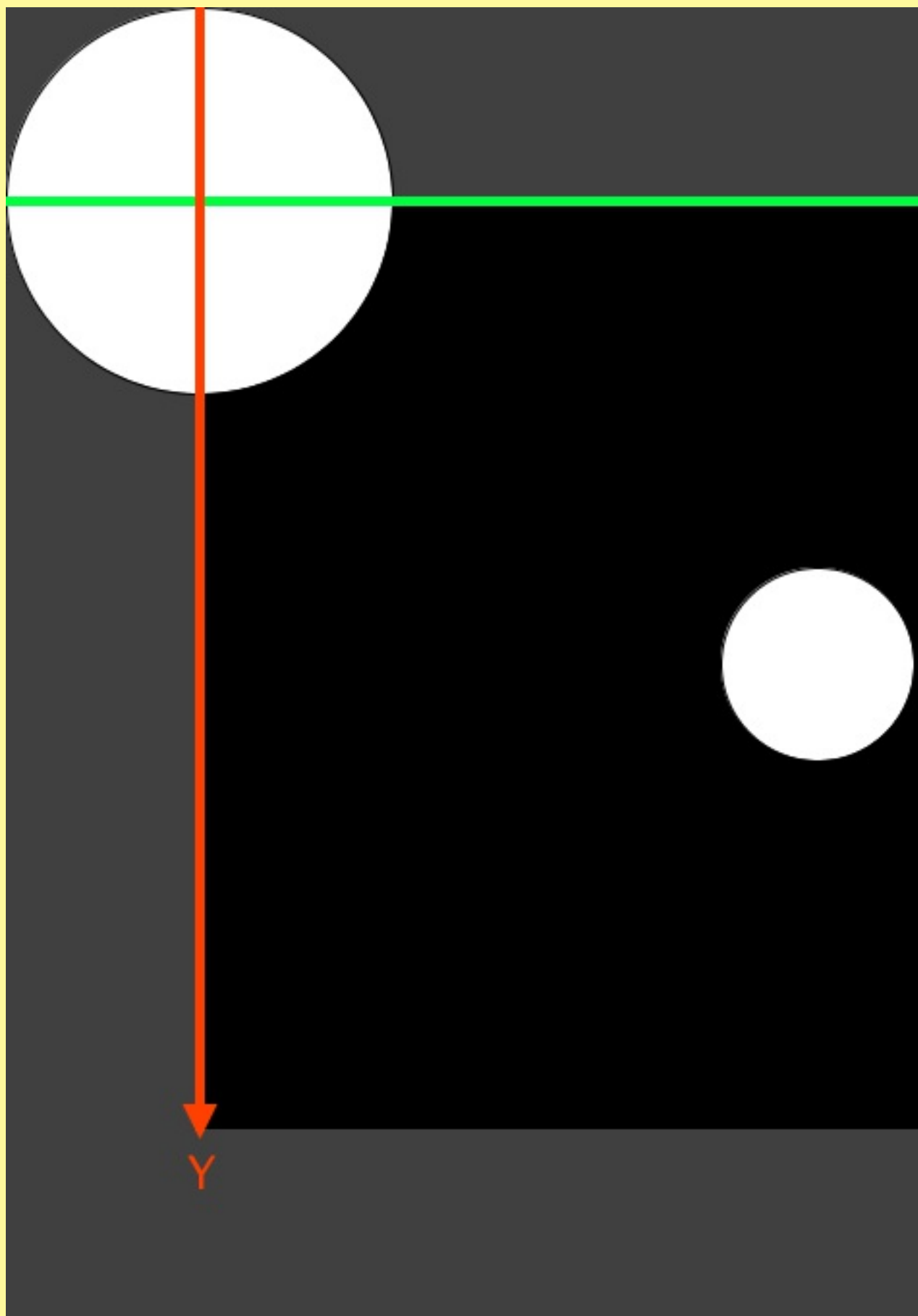

Forklaring av koden

Klarer du knekke koden for hvordan `ellipse` fungerer?

- ☐ Det første tallet bestemmer hvor langt til høyre i vinduet sirkelen skal være.
- ☐ Det andre tallet bestemmer hvor langt ned i vinduet den skal være.
- ☐ Det tredje tallet bestemmer hvor bred sirkelen skal være.
- ☐ Det siste tallet bestemmer hvor høy sirkelen er.

Det siste hørtes kanskje rart ut? En sirkel er jo like bred som den er høy. Men `ellipse` er faktisk en sirkel, men ellipser kan også være bredere enn de er høye, eller høyere enn de er brede. Derfor heter den `ellipse` og ikke `circle`.

I bildet ovenfor vises også området utenfor bilderammen og to pile

- ☐ Det første tallet i `ellipse` angir posisjon langs X-aksen, vist
- ☐ Det andre tallet i `ellipse` angir posisjon langs Y-aksen, vist m

Der pilene krysser hverandre har både X og Y verdien `0`. Pilene står for X og `480` for Y. Dette ble bestemt av `size(640, 480)`.

Tips: Man kan tegne opp ting utenfor bildet med negative tall eller

Steg 3: Variabler

Til nå har vi brukt faste tall overalt. Dette fungerer ikke alltid bra. For vinduet? Vil den første sirkelen være i midten? Og hvordan kan vi få s

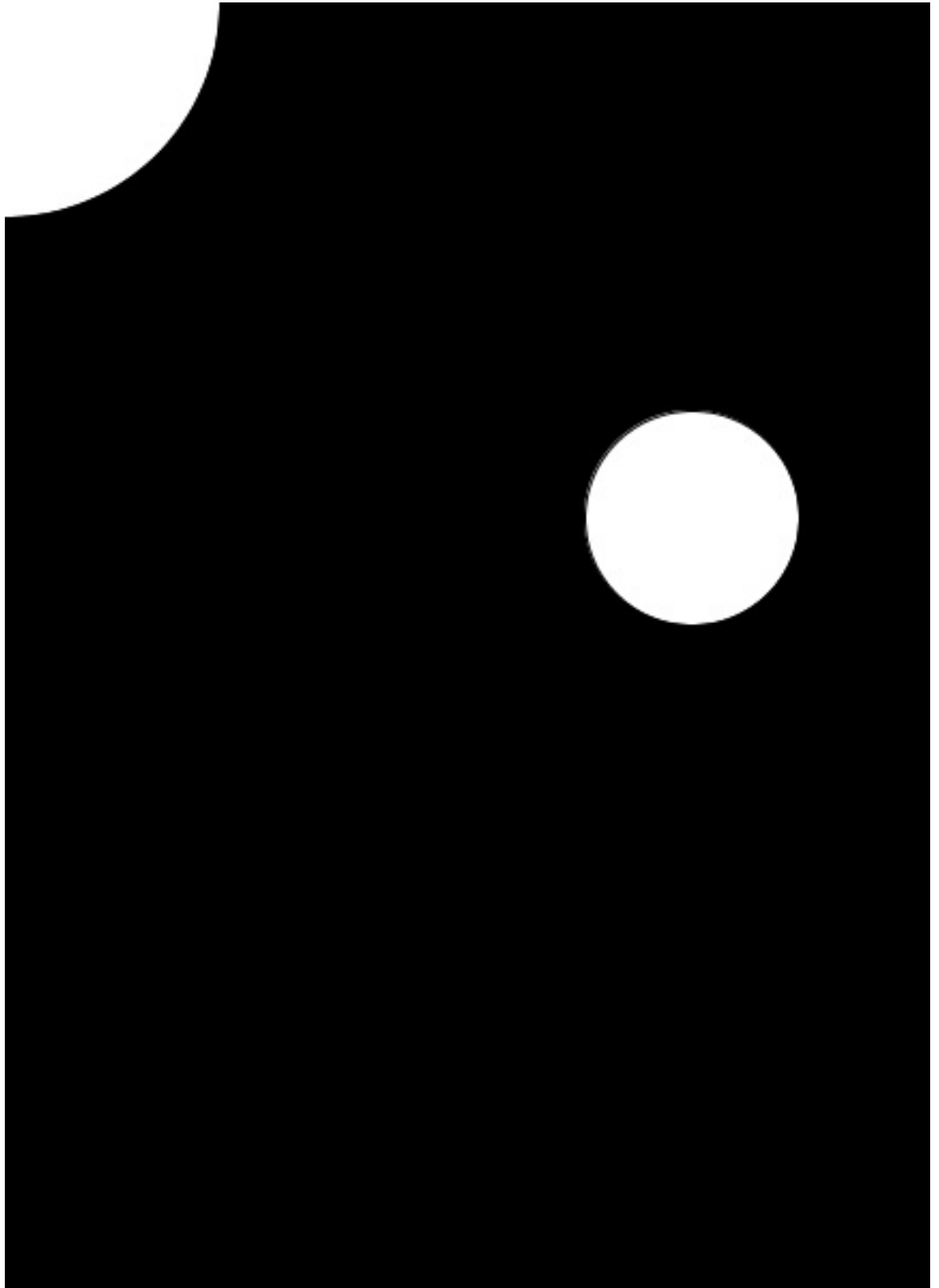
Dette løser vi ved hjelp av noe som heter *variabler*. En variabel er en verdien til variabelen, og det er derfor det heter variabel: *verdien kan*

✓ Sjekkliste

- ☐ La oss begynne med å endre størrelsen på vinduet i `setup`:

```
void setup() {  
  size(800, 600);  
}
```

Legg merke til at to av sirkelene har "flyttet" på seg. De er ikke

Vi skal nå ta i bruk to variabler som heter `width` og `height`, alt størrelsen på vinduet når `size` kalles. Endre `draw` til å bruke `w`

```
void draw() {  
    background(0);
```

```
ellipse(width / 2, height / 2, 100, 100);
ellipse(0, 0, 200, 200);
ellipse(width, height, 50, 50);
}
```

Her har vi brukt regnestykkene `width / 2` og `height / 2` for å delt på, altså gir `width / 2` halvparten av bredden. Hva gir `height / 2`?

Tips: Vi kunne også brukt `width * 0.5` for å oppnå det samme enklere med deling og andre ganger ganging.

- ☐ Lagre og kjør programmet, om du ikke har gjort det allerede.
- ☐ La oss lage våre egne variabler, slik at vi kan få formene til å be

```
float x;
float y;

void setup() {
  size(800, 600);
  x = width / 2;
  y = height / 2;
}
```

`float x;` og `float y;` lager to variabler med navn `x` og `y`. Typen er flyttall. Innen `setup` gir vi variablene verdier, som er de samme som tidligere.

- ☐ Det er ikke nok å bare ha variabler, vi må bruke dem også. Endre

```
void draw() {
  x = x + 1;

  background(0);
  ellipse(x, y, 100, 100);
  ellipse(0, 0, 200, 200);
  ellipse(width, height, 50, 50);
}
```

Den første sirkelen bruker nå `x` og `y` som posisjon. I tillegg la vi til `draw` for hver gang `draw` kjøres. Hva vil skje med den ene sirkelen nå?

- ☐ Lagre og kjør programmet, om du ikke har gjort det allerede.

Tips: Lagre som

Hvis du ikke vil miste de forskjellige stegene i denne oppgaven kan du lagre (Lagre). Du finner dette under **File -> Save as** ved å trykke **Ctrl + S** slik at du beholder de forskjellige variantene.

Utforsking

Kan du endre `x` og `y` inni `draw` slik at sirkelen beveger seg:

- ☐ Mot venstre istedenfor høyre?
- ☐ Opp istedenfor sidelengs?
- ☐ Ned istedenfor for opp?
- ☐ På skrå?

Steg 4: Sprette i vegg

Det er kjedelig når sirkelen forsvinner ut av vinduet hele tiden. Vi skal gjøre vinduet, slik en ball spretter tilbake hvis den kastes i en vegg.

Sjekkliste

Vi trenger et par nye variabler for å styre retningen til sirkelen. I

```
float xFart = 1.5;  
float yFart = 2;
```

Variablene har type `float`, altså flyttall eller desimaltall. Eksentr farten og retningen til sirkelen. I Processing, og i de fleste progr på desimaltall. Dette er fordi punktum er det som brukes i enge

Notis: La du merke til at variablene ble gitt verdier med en gang. Grunnen til dette er at `width` og `height` kan ikke brukes før `size` er kalt en gang.

Legg til koden under i `draw` for å få ballen til å snu. Merk at vi e sirkelene.

```
void draw() {  
  x = x + xFart;  
  y = y + yFart;  
  
  if (x < 50) {  
    xFart = -xFart;  
  }  
  
  if (x > width - 50) {  
    xFart = -xFart;  
  }  
  
  if (y < 50) {  
    yFart = -yFart;  
  }  
  
  if (y > height - 50) {  
    yFart = -yFart;  
  }  
}
```

```
background(0);  
ellipse(x, y, 100, 100);  
}
```

- ☐ Lagre og kjør programmet.

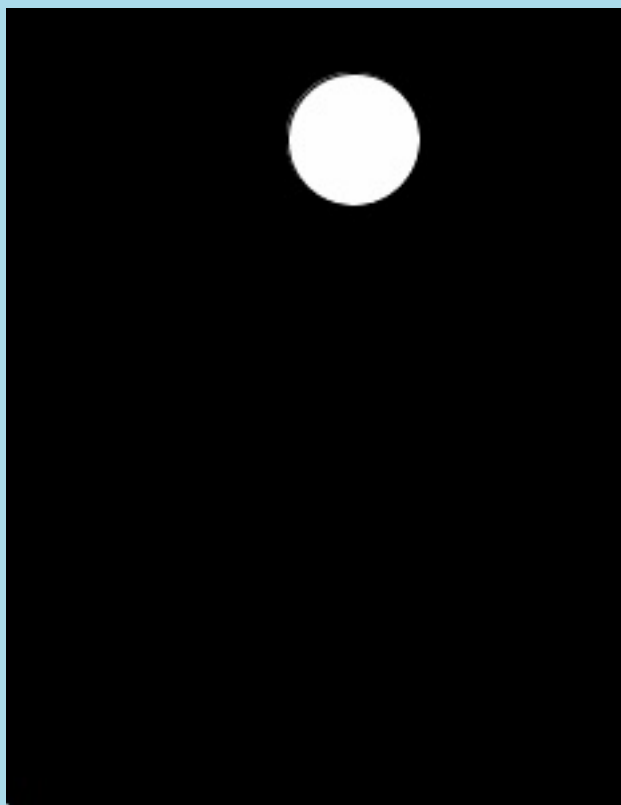
Forklaring

I `draw` ser vi en del nytt som du ikke har sett før.

- ☐ `if (x < 50)`, hvis x er under 50, lar oss kjøre `xFart = -xFart` `if`-setningene?
- ☐ `xFart = -xFart;` endrer fortegnet på farten. Dersom farten er positiv blir den negativ (-). Dersom farten er negativ får vi to minus, som er positiv (-(-)).

Utfordringer

- ☐ Kan du kombinere to og to av `if`-setningene ved å bruke `if (x < 10 || x > 10)`, hvis x er under 10 eller x er over 10.
- ☐ Kan du få ballen til å sprette sideleng som dette?

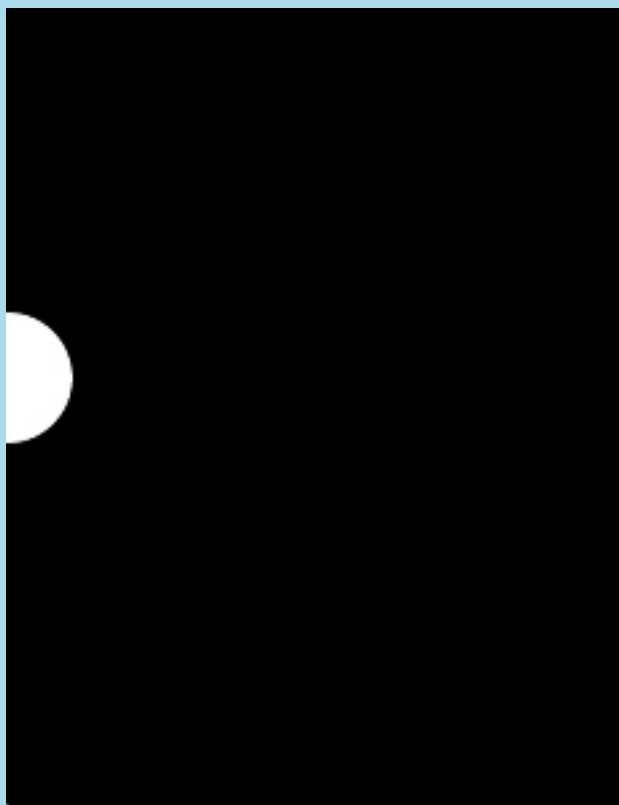

☐ Kan du få ballen til å endre form samtidig?

Kan du få ballen til å endre fart avhengig av posisjonen?

Lisens: [CC BY-SA 4.0](#) **Forfatter:** Sigmund Hansen